

Debata - 29. září 2022 - Praha

PŘED 80 LETY PROHLÁŠIL GENERÁL DE GAULLE MNICHOVSKOU DOHODU ZA NEPLATNOU

**INSTITUT
FRANÇAIS**
PRAGUE

**AMBASSADE
DE FRANCE
EN RÉPUBLIQUE
TCHÈQUE**

*Liberté
Égalité
Fraternité*

PROGRAM

17:00 - 17:10

Úvodní projev

Alexise Dutertra,
velvyslanec Francie
v České republice.

17:10 - 17:15

Projekce videa s projevem Charlese de Gaulla, archivními fotografiemi a dopisem z 29. září 1942.

17:15 - 18:45

Debata s Antoinem Marèsem, Isabelle Davion, Michalem Stehlíkem a Martinem Gromanem, moderuje Helena Truchlá.

19:00

Recepce v Buquoyském paláci

ARCHIVNÍ MATERIÁLY

Český překlad prohlášení Charlese de Gaulla: Tomáš Havel

Zdroj archivních fotografií: Ministerstvo zahraničních věcí České republiky

Zdroj zvukového záznamu: British Library

POPIS FOTOGRAFIÍ V CHRONOLOGICKÉM POŘADÍ

Foto č. 1

3. 1. 1944

Edvard Beneš a Charles de Gaulle na vojenské přehlídce v Alžíru u příležitosti připomínky výročí 1. světové války.

Foto č. 2

3. 1. 1944

Vojenská přehlídka v Alžíru. Zleva doprava:

- Alexandr Jefremovič Bogomolov, velvyslanec SSSR při Francouzském výboru národního osvobození,
- Félix Gouin, předseda Prozatímního poradního shromáždění,
- Edvard Beneš, prezident Československa v exilu,
- generál Charles de Gaulle.

Foto č. 3

3. 1. 1944

Vojenská přehlídka v Alžíru.

Foto č. 4

3. 1. 1944

Edvard Beneš a Charles de Gaulle na vojenské přehlídce v Alžíru.

Foto č. 5

Srpen 1941

Jan Masaryk, ministr zahraničí československé exilové vlády, a Charles de Gaulle.

Foto č. 6

3. 1. 1944

Vojenská přehlídka v Alžíru za přítomnosti Edvarda Beneše a Charlese de Gaulla.

Foto č. 7

3. 1. 1944

Edvard Beneš a Charles de Gaulle na vojenské přehlídce v Alžíru.

Foto č. 8

29. 9. 1942

Za přítomnosti Mons. Jana Šrámka, předsedy československé exilové vlády, podepisují ministr zahraničí Jan Masaryk a generál de Gaulle prohlášení o neplatnosti Mnichovské dohody.

ANTOINE MARÈS

Antoine Marès, emeritní profesor historie na univerzitě Paris 1 Panthéon-Sorbonne a člen UMR-8138-SIRICE, vedl Oddělení střední a východní Evropy a Centrum středoevropských studií na Inalco, Francouzský ústav pro výzkum ve společenských vědách v Praze (CEFRES), Centrum pro dějiny současné střední Evropy (Paris 1), Institut slovanských studií v Paříži a GDR „Connaissance de l'Europe médiane“ (CNRS). Je předsedou Institutu pro dějiny současných mezinárodních vztahů a do roku 2021 také spolupředsedal redakční radě časopisu *Relations internationales*.

ARGUMENT

„Vypovězení Mnichovské dohody 29. září 1942 lze pochopit pouze tak, že si připomeneme reakce generála de Gaulla z roku 1938 a kontext Svobodné Francie. Tento ‚infra-diplomatický‘ akt je třeba interpretovat jako akt odporu a zároveň jako projev obrany evropské demokracie. Jedním z jeho hlavních iniciátorů byl Maurice Dejean, první ‚ministr zahraničí‘ Svobodné Francie. Francouzům byli za českou stranu protějškem prezident Edvard Beneš, Mons. Jan Šrámek a Hubert Ripka. Tato událost předznamenala konečné zrušení Mnichovské dohody Francií 22. srpna 1944 a odstraněním tohoto významného stínu znovu umožnila uvolněné vztahy mezi Československem a Francií. To ukazuje její symbolický význam.“

MICHAL STEHLÍK

Profesor Michal Stehlík pracuje jako náměstek generálního ředitele Národního muzea v Praze a současně vyučuje soudobé dějiny na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy. V letech 2006-2014 byl rovněž děkanem fakulty. V letech 2014-2015 předsedal Radě Českého rozhlasu. Zaměřuje se na témata českých, československých a středoevropských dějin 19. a 20. století. Je autorem řady publikací a výstavních projektů, pravidelně přednáší v zahraničí. Je spoluautorem úspěšného historického podcastu Přepište dějiny.

ARGUMENT

„Klíčovým bodem českých dějin v roce 1942 je úspěšné odstranění Heydricha československými parašutisty a následné represe včetně masakru v Lidicích. Tento rok je v českých dějinách významný i z hlediska mezinárodních okolností. Jedním z hlavních cílů české exilové vlády, vedené v Londýně dr. Benešem, bylo zvrátit důsledky mnichovské konference z roku 1938. Šlo především o otázku budoucích hranic a obnovení Československa. Právě útok na Heydricha a represe přispěly k prohlášení Velké Británie a exilové reprezentace Francie. Obě mocnosti prohlásily Mnichovskou dohodu za neplatnou od samého počátku. Československá společnost byla Mnichovskou dohodou frustrována a československá politika hledala nové koncepce mezinárodního ukotvení do budoucna, což znamenalo i částečný příklon k Sovětskému svazu. Mnichov i rok 1942 mají své důsledky z hlediska stavu a charakteru společnosti, z hlediska její historické paměti i z hlediska budoucích politických důsledků.“

ISABELLE DAVION

Isabelle Davion přednáší soudobé dějiny středovýchodní Evropy a germánského světa na Sorbonne Université. Je také členkou rady oddělení laboratoře SIRICE (Sorbonne-Identités, Relations Internationales et Civilisations de l'Europe), přidruženou vědeckou pracovnící přidruženou u Service Historique de la Défense a lektorkou Historického výboru École de Guerre. Složila zkoušky k akademické agregaci (agrégée) a doktorskému titulu. Je autorkou knihy *Mon voisin, cet ennemi. La politique de sécurité française face aux relations polono-tchoslavaques entre les deux guerres* (2009), která získala cenu Prix d'Aumale de l'Institut de France. Podílela se na několika kolektivních dílech, například společně s Béatrice Heuser *Batailles. Une histoire des grands mythes nationaux* (2020), které časopis Lire zařadil mezi 100 knih roku; nebo společně s Frédéricem Dessbergem a Antoinem Marèsem *Militaires et diplomates face à l'Europe médiane. Entre médiations et constructions des savoirs* (2017). V současné době pracuje na nové knize o střední a východní Evropě jako laboratoři nového světového řádu po první světové válce.

ARGUMENT

„Mnichovská dohoda zůstávala příliš dlouho klišé o bezpodmínečném vítězství nacistů nad naivitou Západu. Konference a následná ustanovení však byly výsledkem mnohem složitějších problémů a skrytých motivů: absence právních závazků Francie v paktu, který sami Čechoslováci chtěli v roce 1924 považovat za neúčinný, a Hitlerova neschopnost zahájit válku kvůli sudetské otázce, jak plánoval. De Gaullovo zrušení Mnichovských dohod, ačkoli až příliš rychle smazalo otázku morální chyby, kterou dohody představovaly, bylo důležitým gestem, které předznamenalo ozvěny Mnichova ve druhé polovině 20. století.“

MARTIN GROMAN

Historik českých médií se zaměřením na dvacáté století, dokumentarista, novinář, publicista, moderátor a analytik s více než dvacetiletou praxí v Českém rozhlasu, tištěných médiích a také v několika kreativních agenturách. Spolu s Michalem Stehlíkem spoluautor populárního podcastu Přepište dějiny. Autor několika publikací, například životopisu komunistického novináře Stanislava Budína. V současnosti k vydání připravuje rozsáhlou biografii politika Františka Kriegla. Člen poroty Ceny Františka Kriegla a předseda Společnosti Ferdinanda Peroutky.

ARGUMENT

„Kdybychom chtěli demonstrovat nejednoznačnost moderních dějin, Mnichov 1938 by patřil k nejvýstižnějším příkladům. Stačí se podívat, jak o něm referovala média za uplynulá desetiletí, co akcentovala, co zamlčovala a v čím zájmu tak činila. Stejně nejednoznačný je také význam Benešovy snahy o tzv. oduznutí Mnichova. Je provázena velkými a odvážnými momenty jako útok na Heydricha nebo třeba právě de Gaullovo prohlášení dohody z Mnichova za neplatnou od samého počátku, tedy přesně tak, jak Beneš požadoval. Umožnilo mu to vrátit se do mezinárodní politické hry, nicméně záhy důsledky jeho kroků vedly republiku na Východ. Nejde o to historii relativizovat a ‚přepisovat‘, ale realisticky a kriticky ji vnímat v dobovém kontextu. Jen tak se můžeme emancipovat od zatěžujících výkladů Mnichova a s ním spojených ‚těžkotonážních‘ pojmů jako ‚zrada‘, ‚zlomená páteř národa‘ nebo ‚mnichovanství‘.“

PŘED 80 LETY PROHLÁŠIL GÉNÉRAL DE GAULLE
MNICHOVSKOU DOHODU ZA NEPLATNOU

Debata - 29. září 2022 - Praha

PARTNEŘI

Ministry of Foreign Affairs
of the Czech Republic

BRITISH
LIBRARY

INSTITUT
FRANÇAIS
PRAGUE

AMBASSADE
DE FRANCE
EN RÉPUBLIQUE
TCHÈQUE

*Liberté
Égalité
Fraternité*